

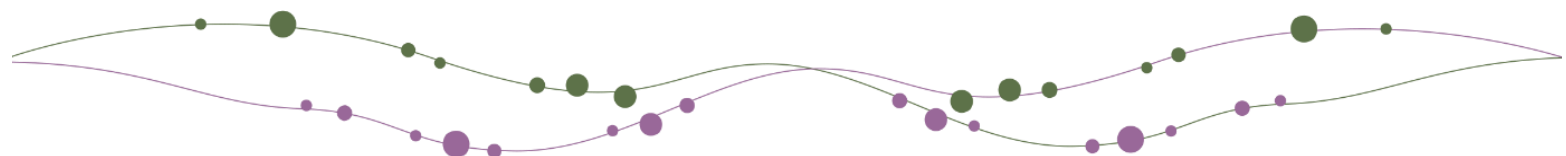

ÅFJORD
KOMMUNE

RETNINGSLINJER- TRAFIKKSIKKERHET I BARNEHAGE

08.09.2023

Bakgrunn

Åfjord kommunes retningslinje for trafiksikkerhet i barnehage er utarbeidet for å kvalitetssikre at alle barnehager har fokus på arbeidet både på overordna og generelt nivå i hverdagen. Retningslinjen stiller også noen forventninger til foresattes rolle inn mot trafiksikkerhet.

Barn har rett på en trygg og god oppvekst, der trafiksikkerhet inngår. Trafiksikkerhet er de voksnes ansvar, og ansatte i barnehagen og foresatte er rollemodeller for den oppvoksende generasjon. Hvis holdninger og vaner etableres tidlig vil det være lettere å tenke trafiksikkerhet videre i livet. Barn er trafikanter hver dag, enten som passasjerer, fotgjenger og syklister, både som passasjerer og etter hvert som syklist selv.

Åfjord kommunes retningslinje for trafiksikkerhet i barnehagen tar utgangspunkt i *Nasjonal tiltaksplan for trafiksikkerhet på vei 2022-2025* og *Trafiksikkerhetsplan 2023-2026* for Åfjord kommune, vedtatt 07.09.23. Den nasjonale tiltaksplanen er utarbeidet av Statens vegvesen, politiet, Helsedirektoratet, Utdanningsdirektoratet, Trygg Trafikk, fylkeskommunene og åtte storbykommuner. I tillegg har en rekke øvrige statlige aktører og interesseorganisasjoner gitt innspill til planen. Den lokale planen er utarbeidet av Trafiksikkerhetsutvalget og lagt ut for høring hos innbyggerne i Åfjord kommune.

Barnehagen forankres i Lov om barnehager og med Rammeplan for barnehagen, 2017. I Rammeplan er barnehagens innhold delt inn i syv fagområder som skal gjenspeile områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og som skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Trafikk er forankra gjennom blant annet fagområdet «Nærmiljø og samfunn» og side 56 står følgende; «*Gjennom arbeid med nærmiljø og samfunn skal barnehagen bidra til at barna utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt.*» Rammeplan, side 57, viser til at ansatte skal «*sørge for at barna erfarer at deres valg og handlinger kan påvirke situasjonen både for dem selv og for andre*». Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng og i alle de syv fagområdene vil det være naturlig å jobbe med trafiksikkerhet inn mot både barn og ansatte, med ulikt fokus i læring og leik.

Trafiksikkerhet er en del av barnehagehverdagen og en naturlig del av det pedagogiske innholdet.

Eksempel på innhold i fagområdene i Rammeplan for barnehagen:

- **Kommunikasjon, språk og tekst:** ha fokus på god språkstimulering som er grunnleggende for å klare å forstå og uttrykke det man ser og opplever i hverdagen og i trafikken. Tur-regler er noe man sammen med barna kan utforme og som vil bidra til god forståelse for trafikksikkerhet når man er ute og ferdes i trafikken.
- **Kropp, bevegelse, mat og helse:** Når man ferdes i trafikken bruker man syn og hørsel for å orientere seg. Motoriske ferdigheter og kroppsbeherskelse er også viktig. Når man er ute på tur kan man eks legge inn enkle oppmerksomhetsøvelser som å telle skilt og biler for å fange barnas interesse og forståelse. Lytteleker kan man benytte for å gjøre barna oppmerksom på å høre når det kommer biler og om de kjører sakte/fort/bremser.
- **Kunst, kultur og kreativitet:** Tegning, form, farge, collage og modeller kan være virkemidler for å skape en forståelse og gi innblikk i trafikkbildet og hva barna opplever selv når de ferdes i trafikken. Aktiviteter kan være i ulik grad voksenstyrt eller på eget initiativ i forbindelse med arbeid med tema eller i forkant/etterkant av tur.
- **Natur, miljø og teknologi:** Benytt miljøet og naturen til gode pedagogiske læringsarenaer. Refleksvesten er frem hele året, men mørket gjør noe med trafikkbildet. Når snøen legger seg blir det glatt og kanskje forsvinner gangfeltet og fortauet blir smalere, samt at lyden endrer seg. På våren kommer syklistene ute på veien igjen – snakk om hva de ulike årstidene bringer med seg i trafikkbildet. Selv om Åfjord ikke har trafikklys bør dette læres. Hva er blinklys og bremselys. Vis til viktigheten av å bruke sykkelhjelmer.
- **Etikk, religion og filosofi:** Normer og regler ligger til grunn for de valg vi tar som mennesker og som trafikanter. Man må lære seg å ta selvstendige valg og gjøre egne vurderinger. Man må lære å dele, hjelpe hverandre, vise hensyn, vente på tur, følge regler, beherske følelser og inngå kompromisser. Barn lærer av det de gjør, og det er derfor viktig å snakke med barn om hvorfor man har regler og hva som kan skje om man bryter regler og hva vi kan gjøre om vi ser at andre bryter dem.
- **Nærmiljø og samfunn:** Trafikken rundt barnehagen og der man ferdes er en viktig del av barnas nærmiljø. Fokus på gode rutiner for sikkerhet og trivsel der man ferdes mest. Hvilke andre transportmiddel er det og når og hvordan benytter vi disse? Skolestarterne må gjerne bli kjent med det å ta buss. Snakk om samfunnets infrastruktur og transportbehov, som buss, tog, yrkestransport og utrykningskjøretøy.

- **Antall, rom og form:** her kan man se på symboler, skilt og veioppmerking i trafikken. Se på formene på trafikkskiltene, sorter og grupper sammen med barna, eks farger, antall, kjøretøy, trafikkgrupper osv. Man kan ha fokus på plassering, orientering, lokalisering, venstre, og det er mange muligheter til å snakke om for eksempel størrelser, retninger, foran, bak, ved siden av, over, under, innerst, ytterst, raskere og langsommere.

Barnehagen vil i sine planer konkretiserer hvordan det jobbes med tema trafikksikkerhet i løpet av barnehageåret.

Når barnehagen er på tur har vi fokus på følgende:

Turer til fots:

Forberedelse før tur:

- Tur-regler som er utforma sammen med barna gjennomgås.
- Vi forbereder barna på hvor vi skal gå, eventuelt hvilke transportmidler vi skal bruke med mer.
- Vi går ikke på tur alene med barn som ansatt. Unntaket kan være rett utenfor barnehagens gjerde eller ved at man har med få barn og man har avklart formålet med turen med pedagogisk leder/ styrer.
- Førstehjelpsutstyr er alltid med i sekken.

Selve turen:

- Refleksvester på alle barn og ansatte, med telefonnummer.
- En ansatt foran, bak og eventuelt på midten i følge med barn.
- Barna går to og to, eller en og en hvis det ikke er gangvei.
- På gangvei: barna innerst, lengst fra veien.
- Bruk eks tau, hvis man er usikker på om gruppa klarer å holde seg samlet.
- Vi stopper når det kommer bil, hvis vi ikke går på gangvei.
- Kryssing av vei – kun over gangfelt eller ved godt oppsyn av den ansatte. Hele gruppa venter da på hverandre og vi går over i samlet tropp.
- Vi snakker om trafikkregler når vi er på tur.

Turer med offentlig transport: ([lovtekst](#))

Før turen:

- Tillatelse fra foresatte via Visma appen ved oppstart i barnehagen.
- Sikre at alle deltakere på turen vet hvor vi skal, hvordan vi kommer oss dit, hvordan vi oppfører oss underveis og hvilke rutiner som gjelder på tur.
- Barna fordeles mellom de ansatte.
- Tenk gjennom hvordan vi best mulig kan sikre barna.
- Viktig at det er nok voksne ut i fra behovet.
- Førstehjelpsutstyr er alltid med i sekken.

Dersom det oppstår uforutsette faresituasjoner og hendelser på tur følges tiltakskort 12 og 13 i barnehagens beredskapsplan.

Parkeringsregler for ansatte, foresatte og besøkende

- Parker på anvist plass.
- Rygg inn når du parkerer.
- Stopp motoren.
- Ikke parker foran porten eller ved varelevering.

Foresatte og ansatte i følge med barn:

- Ikke la barna forlate bilen og gå mot porten uten at du som ansvarlig har oversikt.
- Følg barnet inn gjennom porten.
- Foresatte/ansatte låser opp/åpner porten.
- Foresatt/ansatt lukker/låser porten.
- Følg barnet ut av porten.
- Pass på at andre barn ikke går ut igjennom porten når du kommer/ forlater barnehagen.
- Barnet sikres etter gjeldende regler i bil eller på sykkel ([Sikring av barn i bil, Tygg Trafikk](#)). Hvis ansatte opplever at foresatte ikke har forsvarlig sikring av barn i bil følges tiltakskort 14 i kommunens beredskapsplan for barnehage «Barn som ikke sikres i bil».

Både foresatte og ansatte skal være gode rollemodeller med tanke på trafiksikkerhet.

Kilder:

Trafikksikkerhetsplan 2023-2026, Åfjord kommune (vedatt 07.09.23): [Kommunale planer - Åfjord kommune \(afjord.kommune.no\)](#)

[Nettside trygg trafikk: Trygg Trafikk • Trafikksikkerhet For Alle - Barn, Unge og Voksne](#)

Rammeplan for barnehagen, Udir, 2017: [Rammeplan for barnehagen \(udir.no\)](#)

Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet 2022-2025: [Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet 2022-2025 \(vegvesen.no\)](#)

Forskrift om bruk av personlig verneutstyr under kjøring med motorvogn: [Forskrift om bruk av personlig verneutstyr under kjøring med motorvogn - - Lovdata](#)